

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη και Πολιτικές στην ΕΕ

Γεώργιος—Κορρές :

gkorres@geo.aegean.gr

Εαρινό Εξάμηνο

«Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη & Πολιτικές στην ΕΕ»:

Η ύλη του μαθήματος θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες δύο ενότητες και τις εφαρμογές που έχουν διδαχθεί από το βιβλίο: “Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης, Μακροοικονομική Ανάλυση και Εφαρμογές”, Πολυχρονόπουλος, Κορρές και Ρόντος

- **ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**
- **Εισαγωγικές Βασικές Μακροοικονομικές Έννοιες, Μακροοικονομικό Περιβάλλον, Παραγωγική & Αναπτυξιακή Διαδικασία**
- **Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη & Μακροοικονομικοί Δείκτες:** Έννοια, Σημασία και Παραδείγματα Οικονομικό Κύκλωμα, Συντελεστές Παραγωγής, Προστιθέμενη Αξία, Τρέχουσες Τιμές και Σταθερές Τιμές
- **Βασικές Μακροοικονομικές Μεταβλητές:** Έννοιες, Παραδείγματα & Ασκήσεις Εγχώριο Προϊόν, Εθνικό Προϊόν, Εθνικό Εισόδημα, ΚΚΕ
- **Κατανάλωση, Αποταμίευση, Επενδύσεις, Απασχόληση:** Θεωρία, Συνάρτηση, Προσδιοριστικοί Παράγοντες & Διαγραμματική Ανάλυση, Οριακή Ροπή, Επιτοκιοτήτες, Μέθοδοι Αξιολόγησης Επενδύσεων, Παραδείγματα & Ασκήσεις
- **Πολλαπλασιαστές & Παραγωγική Διαδικασία:** Θεωρία, Πολλαπλασιαστής Δαπάνης, Πολλαπλασιαστής Μεταβιβάσεων, Πολλαπλασιαστής Φορολογίας, Πολλαπλασιαστής Ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού, Μεταβολές Εισοδήματος, Παραδείγματα & Ασκήσεις
- **Βασικές Μακροοικονομικές Πολιτικές:** Οικονομική Πολιτική, Δημοσιονομική Πολιτική, Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών, (Πληθωριστικό και Αντιπληθωριστικό Κενό), Νομισματική Πολιτική, Μέσα Υλοποίησης & Επιπτώσεις, Ισορροπία στην Αγορά Χρήματος, Γενική Ισορροπία

• ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

• Ανάλυση & Επισκόπηση Βασικών Μακροοικονομικών Μεγεθών στην ΕΕ:
Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη στην ΕΕ, Διαχρονική Εξέλιξη, Επιπτώσεις, Προοπτικές

• Ανάλυση & Επισκόπηση Βασικών Μακροοικονομικών Πολιτικών στην ΕΕ:
Οικονομική Πολιτική, Δημοσιονομική Πολιτική, Νομισματική Πολιτική, Περιφερειακή Πολιτική, Κοινωνική Πολιτική, Τεχνολογική Πολιτική

• Ανάλυση & Επισκόπηση Βασικών Μακροοικονομικών Μεγεθών στην Ελλάδα:
Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη, Διαχρονική Εξέλιξη, Κρίση Χρέους, Επιπτώσεις, Προοπτικές.

- (α). Θεωρία: Βασικές Έννοιες—Θεωρίες & Υποδείγματα
- (β). Τεχνικές-Μέθοδοι-Ανάλυση-Εμπειρική Ανάλυση
- Παραδόσεις=Ερωτήσεις Ανακεφαλαιωτικές -Σημειώσεις Μαθήματος

- Προαιρετικές Πρόοδοι (30% κάθε μια=60%) & Τελικές Εξετάσεις (40%)
- είτε εναλλακτικά Τελικές Εξετάσεις 100 %

Συνάρτηση Κατανάλωσης

Κατανάλωση-Ζήτηση-Επιπτώσεις

Μεταβολή
(+/-)

- Κατανάλωση-Consumption
- Ζήτηση-Demand

Μεταβολή
(+/-)

- Παραγωγική Δραστηριότητα
- Παραγωγή-Επενδύσεις-Αποταμιεύσεις

Μεταβολή
(+/-)

- ΑΕΠ-Εισόδημα-Απασχόληση-Εξαγωγές-Ανταγωνιστικότητα
- Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ανάπτυξη

Κατανάλωση: Συναρτήσεις

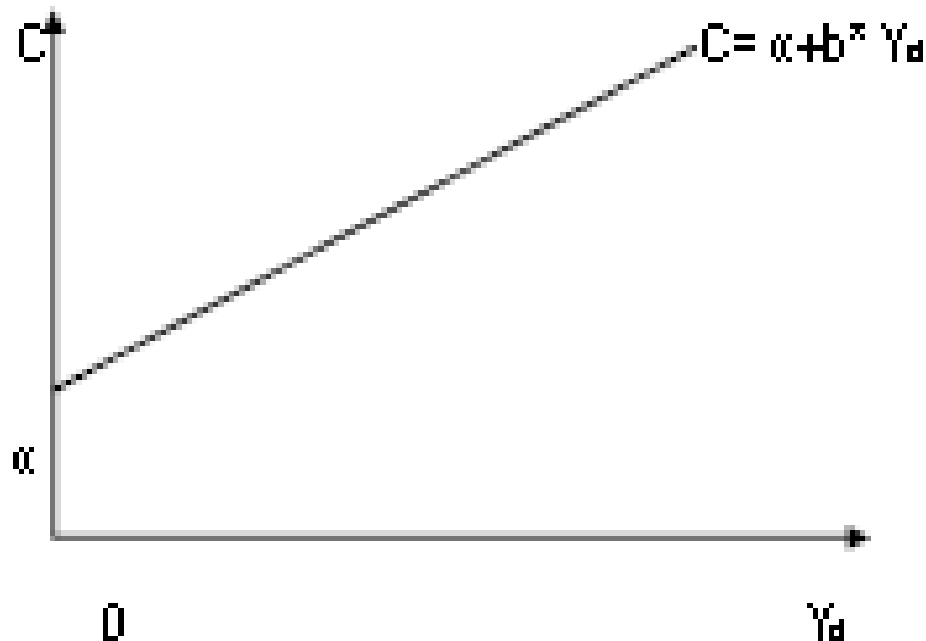
- $C = f(Y_d)$
- $C = a + b Y_d$, όπου: $a, b > 0$ θετικοί αριθμοί
- a = ανεξάρτητη του Εισοδήματος Κατανάλωση (η ελάχιστη και αναγκαία κατανάλωση για επιβίωση)
- b = οριακή ροπή (το ποσοστό) είτε η τάση (μεταβολή) της κατανάλωσης που εξαρτάται από το Εισόδημα μας και φανερώνει την κλίση της καμπύλης κατανάλωσης.

Συνάρτηση & Καμπύλη Κατανάλωσης (Consumption)

Συνάρτηση Κατανάλωσης : $C = \alpha + b \cdot Y_d$

Όπου $\alpha > 0$ (ελάχιστο επίπεδο Κατανάλωσης), $b =$ Οριακή Ροπή Κατανάλωσης και $Y_d =$ Διαθέσιμο Εισόδημα

Καμπύλη Κατανάλωσης:

Άσκηση: Εξηγήσατε τους όρους της Συνάρτησης:

$$C = 20 \text{ €} + 0,90 Y_d$$

Άσκηση:

Χρησιμοποιώντας της ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 20 \text{ €} + 0,90 Y_d$

Κατασκευάσατε μια κλίμακα κατανάλωσης όταν το διαθέσιμο εισόδημα είναι: $Y_d = 200 \text{ €}, 250 \text{ €}, 300 \text{ €}, 350 \text{ €}, 400 \text{ €}$

Y_d (€)	200 €	250 €	300 €	350 €	400 €
C (€)	200 €	245 €	290 €	335 €	380 €

Συνάρτηση Αποταμίευσης

Αποταμίευση:(Savings)-Επιπτώσεις

Μεταβολη
(+/-)

- Αποταμίευση

Μεταβολη
(+/-)

- Επένδυση-Investment
- Παραγωγική Δραστηριότητα- Παραγωγή-ΑΕΠ
- Απασχόληση-Εισόδημα-Αποταμιεύσεις

Μεταβολη
(+/-)

- Ζήτηση-Κατανάλωση-Εξαγωγές-Ανταγωνιστικότητα-Πολλαπλασιαστικά Συσσωρευτικά Αποτελέσματα
- Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ανάπτυξη

Αποταμίευση: Συναρτήσεις

- $S = f(Y_d)$
- $S = (-a) + (1-b) Y_d,$
- $(-a)$ = φανερώνει το ποσό της αρνητικής αποταμίευσης που αντιστοιχεί στο ποσό της ζήτησης που καταναλώνεται ως ελάχιστη και αναγκαία κατανάλωση (για επιβίωση)
- $(1-b)$ = οριακή ροπή (το ποσοστό) είτε η τάση (μεταβολή) της αποταμίευσης που εξαρτάται από το Εισόδημα μας και φανερώνει την κλίση της καμπύλης αποταμίευσης.

Συνάρτηση Αποταμίευσης:

Σε μια οικονομία κλειστή, όπου δεν υπάρχει δημόσιος τομέας, το διαθέσιμο εισόδημα των ατόμων είτε καταναλώνεται είτε αποταμιεύεται. Δηλαδή ισχύει

$$\text{Εισόδημα ή Προϊόν} = \text{Δαπάνη}$$

$$\text{δηλαδή, } Y = C + S$$

όπου Y = εισόδημα, C = κατανάλωση και S = αποταμίευση.

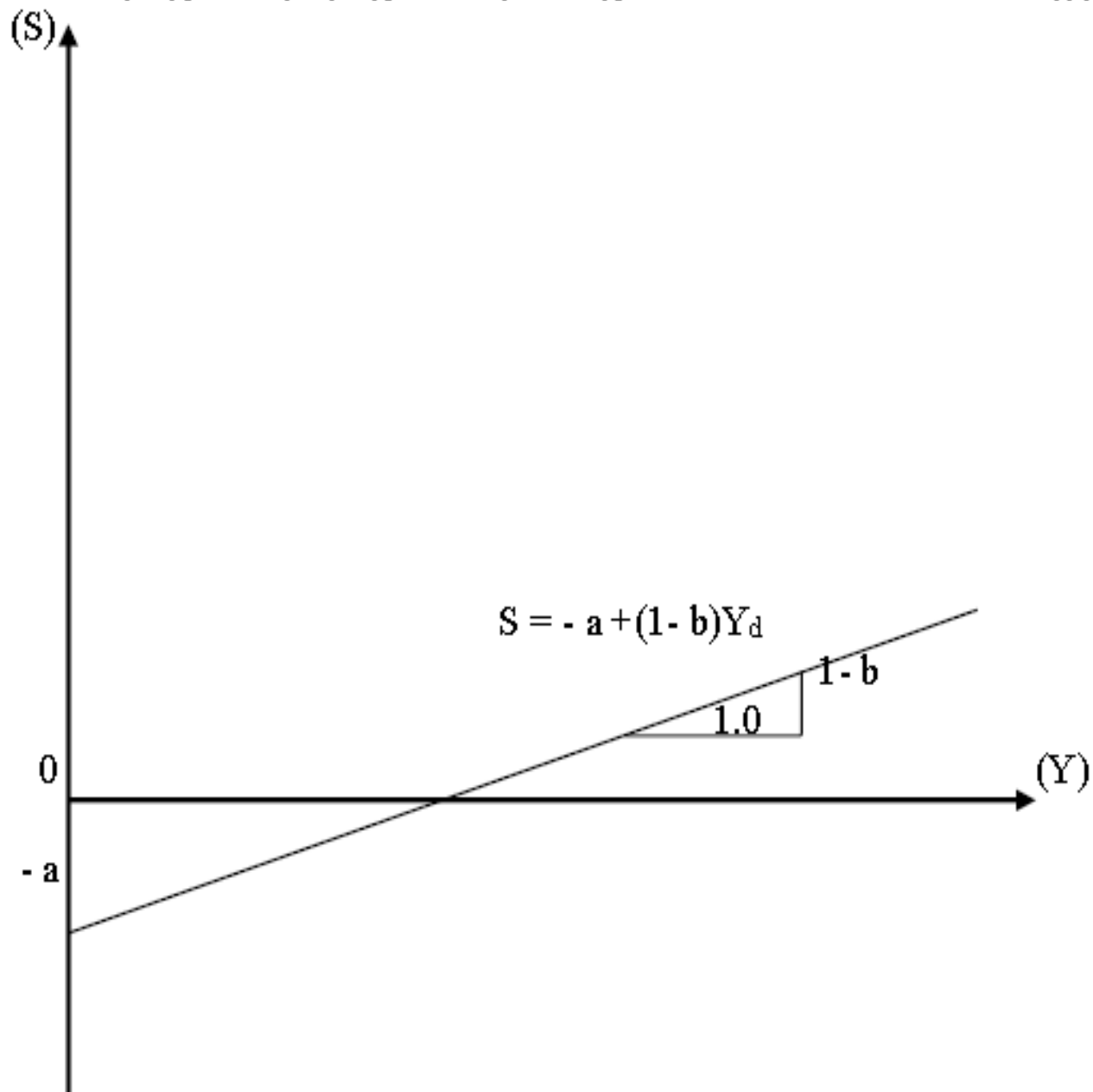
Η συνάρτηση αποταμίευσης (saving function) συνήθως παρουσιάζεται ως μια συνάρτηση της ακόλουθης μορφής:

$$S = -a + (1 - b) Y_d$$

όπου $(1 - b)$ παρουσιάζει την «οριακή ροπή για αποταμίευση» (MPS - marginal propensity to save).

Επίσης το ποσοστό που αποταμιεύεται ονομάζεται «μέση ροπή για αποταμίευση» (APS - average propensity to save) και ισούται με: $\frac{S}{Y}$.

Η γραφική παράσταση της συνάρτησης αποταμίευσης δίνεται από το ακόλουθο σχήμα

Οριακή Ροπή:

- Οριακή Ροπή = Τάση-Ποσοστό-μεταβολή και Κλίση της Καμπύλης
- Οριακή Ροπή Κατανάλωσης (b), έστω: $b=0,8$ (είτε 80%)
- Οριακή Ροπή Αποταμίευσης ($1-b$), τότε: το $1-b=0,2$ (είτε 20 %)
- Οριακή Ροπή Κατανάλωσης (b) και Οριακή Ροπή Αποταμίευσης ($1-b$) = 100 % (είτε 1)
 - Δηλαδή: $(b) + (1-b) = 1$
 - $Y = C + S$

Συνάρτηση Επενδύσεων

Επενδύσεις-Investment

Μεταβολή
(+/-)

- Επένδυση-Investment
- Παραγωγική Δραστηριότητα

Μεταβολή
(+/-)

- Παραγωγή-ΑΕΠ
- Απασχόληση-Εισόδημα-Αποταμιεύσεις

Μεταβολή
(+/-)

- Ζήτηση-Κατανάλωση-Εξαγωγές-Ανταγωνιστικότητα-Πολλαπλασιαστικά Συσσωρευτικά Αποτελέσματα
- Οικονομική Μεγέθυνση και Κοινωνική Ανάπτυξη

Επένδυση: Συναρτήσεις

- $I = f(i, Y_d)$
- $I = G + I^*(i, Y_d),$
- G = φανερώνει τις Δημόσιες Επενδύσεις
- I^* = ιδιωτικές επενδύσεις που εξαρτώνται από τα επιτόκια (i) και το Διαθέσιμο Εισόδημα(Y_d).

Διάκριση Επενδύσεων Ανάλογα:

- (1). Χρόνο: Βραχυχρόνιες-Μεσο-Μακροχρόνιες
- (2). Φορέα: Δημόσιες-Ιδιωτικές-ΣΔΙΤ (μικτές)
- (3). Χώρο: Εγχώριες-Εξωτερικές
- (4). Μέγεθος: Έμμεσες (Μικρές-κάτω του 10 %) και Άμεσες (Μεγάλες-άνω του 10 %)

Μέθοδοι Αξιολόγησης Επενδύσεων:

- Παρούσα Αξία Επένδυσης: (Π.Α.)= $\frac{\sum Rt}{(1+i)^n}$
- Καθαρής Παρούσα Αξία Επένδυσης: (Κ.Π.Α.)=

$$\text{ΚΠΑ} = \sum_{t=1}^N \frac{\text{Ταμειακές Εισροές}}{(1+r)^t} - \text{Αρχική Επένδυση}$$

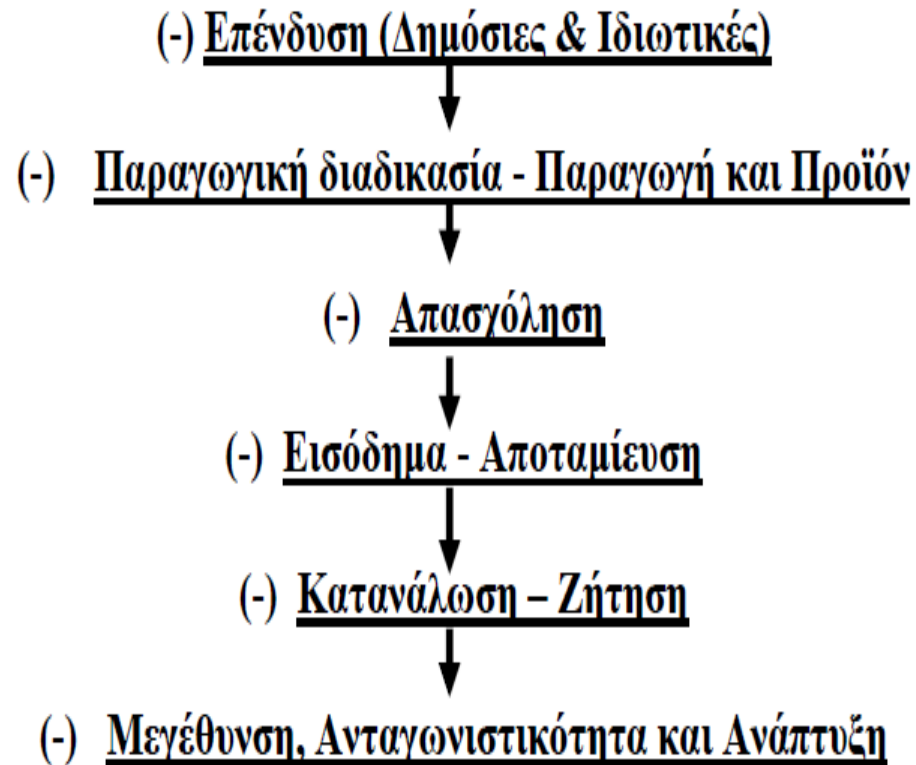
t = Χρονική περίοδος
 N = Χρονική διάρκεια της επένδυσης
 r = Προεξοφλητικό επιτόκιο

$$\frac{\sum Rt}{(1+i)^n} - C_{(0)}$$

- Εσωτερικός Βαθμός Απόδοσης: (Ε.Β.Α.)=

$$\frac{\sum Rt}{(1+I^*)^n} - C_{(0)}$$

Φαύλος Κύκλος Πενίας

Πολλαπλασιαστές (Multipliers)

Πολλαπλασιαστές:

- Πολλαπλασιαστής → Κλάσμα και Μέγεθος-Ποσοστό
- Πολλαπλασιαστής → Πολλαπλασιαστικά Πολλαπλά-Συσσωρευτικά Αποτελέσματα και Επιπτώσεις.
- Πολλαπλασιαστής → Επηρεάζει Θετικά (+) είτε Αρνητικά (-) την Οικονομική Μεγέθυνση και Ανάπτυξη (Πολλαπλασιαστικά).
- Πολλαπλασιαστής → Αφορά την εκτίμηση πως μια Βασική Μεταβλητή Επηρεάζει (Πολλαπλασιαστικά) τα Οικονομικά-Κοινωνικά Μεγέθη.

Ο λόγος της μεταβολής του εισοδήματος προς τη μεταβολή των φόρων, δηλαδή ο

λόγος: $\frac{\Delta Y}{\Delta T} = -\frac{b}{1-b}$, που ονομάζεται «πολλαπλασιαστής φόρων» (tax multiplier)

Ιδιαίτερα, όταν υποθέτουμε ότι οι φόροι αποτελούν μια αυτόνομη (ανεξάρτητη) μεταβολή, δηλαδή: $T = \bar{T}$, τότε οι πολλαπλασιαστές του κρατικού τομέα θα έχουν ως ακολούθως:

$$f_{\text{exp.}} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1-b}, \text{ (πολλαπλασιαστής δαπάνης δημόσιας)}$$

$$f_{\text{taxes.}} = \frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{-b}{1-b}, \text{ (πολλαπλασιαστής φορολογίας)}$$

$$f_{\text{transfer}} = \frac{\Delta Y}{\Delta Tr} = \frac{b}{1-b}, \text{ (πολλαπλασιαστής μεταβιβάσεων)}$$

$$f_{\text{budget}} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = 1 \text{ (πολλαπλασιαστής ισοσκελισμένου προϋπολογισμού)}$$

Αντίστοιχα, όταν υποθέτουμε ότι οι φόροι εξαρτώνται από το επίπεδο του εισοδήματος, τότε προκαλείται η αποταμιευτική διαρροή που αλλάζει το αποτέλεσμα της αυτόνομης μεταβολής στη δαπάνη, δηλαδή: $T = \bar{T} + t \cdot Y$, (όπου t είναι ένας αναλογικός φόρος εισοδήματος και ότι είναι σταθερός είτε εναλλακτικά εάν υπάρχει ένας προοδευτικός φόρος εισοδήματος τότε η τιμή του t αυξάνεται με το συνολικό εισόδημα), οπότε οι πολλαπλασιαστές του κρατικού τομέα θα έχουν ως ακολούθως:.

$$f_{\text{exp.}} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1}{1 - b + b \cdot t}, \text{ (πολλαπλασιαστής δαπάνης δημόσιας)}$$

$$f_{\text{taxes.}} = \frac{\Delta Y}{\Delta T} = \frac{-b}{1 - b + b \cdot t}, \text{ (πολλαπλασιαστής φορολογίας)}$$

$$f_{\text{transfer}} = \frac{\Delta Y}{\Delta Tr} = \frac{b}{1 - b + b \cdot t}, \text{ (πολλαπλασιαστής μεταβιβάσεων)}$$

$$f_{\text{budget}} = \frac{\Delta Y}{\Delta G} = \frac{1 - b}{1 - b + b \cdot t} \text{ (πολλαπλασιαστής ισοσκελισμένου προϋπολογισμού)}$$

Τέλος, εάν έχουμε εξωτερικό τομέα, με εισαγωγές και εξαγωγές, ο πολλαπλασιαστής δαπάνης είναι:

$$f_{\text{exp.}} = \frac{1}{1 - b + z}, \text{ (πολλαπλασιαστής δαπάνης για εξαγωγές με ανεξάρτητες μεταβολές}$$

στις εξαγωγές)

Επένδυση

Παραγωγική διαδικασία - Παραγωγή και Προϊόν

Απασχόληση

Εισόδημα - Αποταμίευση

Κατανάλωση - Ζήτηση

Μεγέθυνση και Ανάπτυξη

Παραδείγματα:

- (A)

- Έστω: $b = 0.5 \rightarrow$ Πολλ. Δαπανών $= 1/(1-b) \rightarrow$

- Πολλ. Δαπανών $= (1/(1-0.5)) = 2$

- Σημαίνει ότι: $\Delta Y/\Delta G = 2 \rightarrow \Delta Y = 2\Delta G$

- Έστω: $\Delta G = 10 \rightarrow \Delta Y = 20$

- (B)

- Έστω: $b = 0.7 \rightarrow$ Πολλ. Φορολογίας $= -b/(1-b) \rightarrow$

- Φορολογίας $= - (0.7/(1-0.7)) = - 2,33$

- Σημαίνει ότι: $\Delta Y/\Delta T = - 2,33 \rightarrow \Delta Y = - 2\Delta T$

- Έστω: $\Delta T = 10 \rightarrow \Delta Y = - 23.3$

Παραδείγματα:

- Το πρώτο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα, αφορούσε σε μια προσαρμογή που θα είχε πολύ μεγαλύτερες των θεωρητικά προσδοκώμενων επιπτώσεων κατά τον 1ο χρόνο και το 2ο χρόνο εφαρμογής, σε σύγκριση με την εμπειρία των 15 χωρών που χρησιμοποιεί ως πιλότο το ΔΝΤ (2010). Στόχος ήταν να φτάσει η Ελληνική οικονομία στο σημείο να εμφανίσει θετικό ρυθμό μεγέθυνσης το 2012 της τάξης του +1,1%, κάτι που φυσικά δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Παραδείγματα:

• → → → →

- Εάν ο δημοσιονομικός πολλαπλασιαστής για την Ελληνική οικονομία ήταν της τάξης του 0,5 -σύμφωνα δηλαδή με τις αρχικές εκτιμήσεις του IMF- το αναμενόμενο επίπεδο του ΑΕΠ για το έτος 2013 θα ήταν κατά €9,57 δις υψηλότερο σε σχέση με αυτό που ήταν. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το νόμο του Okun, αυτό θα είχε σημαντική επίδραση και στο επίπεδο ανεργίας, το οποίο θα ήταν το έτος 2013 της τάξης του 20,1% αντί του 25,3% που ήταν.

• → → → →

- Η «λάθος» εκτίμηση του ΔΝΤ ισοδυναμεί (μέσω απλών υπολογισμών) με 336.000 ανέργους!

Ισορροπία Εισοδήματος:

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Συνολική Προγραμματισμένη Δαπάνη ισούται με την Αξία του Προϊόντος
- Η Αξία του Προϊόντος ισούται με το Διαθέσιμο Εισόδημα των Νοικοκυριών

- (Α). Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη
(Συνθήκη Ισορροπίας)

- (Β). Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση
(Συνθήκη Ισορροπίας)

- (Α). Αξία του Προϊόντος = Προγραμματισμένη δαπάνη

(Συνθήκη Ισορροπίας): $Y = C + I$

- (Β). Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση

(Συνθήκη Ισορροπίας): $S = I$

- (Γ). (Συνθήκη Ισορροπίας): $Y = C + S$ είτε $(I = S)$

Άσκηση:

Χρησιμοποιώντας της ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.

Ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

$$Y = C + I$$

$$Y = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d + 50 \text{ €}$$

$$Y - 0,80 Y_d = 100 \text{ €}$$

$$Y(1 - 0,80 Y_d) = 100 \text{ €}$$

$$Y(0,20) = 100 \text{ €}$$

$$Y = 100 / 0,20 \text{ €}$$

$$\underline{Y = 500 \text{ €}}$$

Άσκηση:

Με βάση την ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 50 \text{ €} + 0,80 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 50 \text{ €}$.

Χρησιμοποιώντας την προγραμματισμένη αποταμίευση, ζητείται να βρεθεί το Εισόδημα Ισορροπίας

Εισόδημα Ισορροπίας έχουμε όταν:

- Η Προγραμματισμένη Αποταμίευση ισούται με την Προγραμματισμένη Επένδυση

$$Y = C + I \text{ (και επειδή } I = S) \rightarrow \rightarrow S = Y - C \rightarrow S = -50 \text{ €} + 0,20 Y_d$$

Και επίσης $I = S = 50 \text{ €}$

- Προγραμματισμένη Αποταμίευση = Προγραμματισμένη Επένδυση
(Συνθήκη Ισορροπίας)

$$S = I$$

$$-50 \text{ €} + 0,20 Y_d = 50 \text{ €}$$

$$0,20 Y_d = 100 \text{ €}$$

$$Y_d = 100 \text{ €} / 0,20$$

$$\underline{\underline{Y_d = 500 \text{ €}}}$$

Άσκηση:

Με βάση την ακόλουθη Συνάρτηση: $C = 40 \text{ €} + 0,75 Y_d$

Και υποθέτοντας ότι η προγραμματισμένη επένδυση είναι $I = 80 \text{ €}$.

Υπολογίστε

(α). Το επίπεδο Ισορροπίας του Εισοδήματος

(β). Το επίπεδο Κατανάλωσης στο Σημείο Ισορροπίας

(γ). Το επίπεδο Αποταμίευσης στο Σημείο Ισορροπίας

(δ). Δείξτε ότι η Προγραμματισμένη Δαπάνη Ισούται με την αξία του Προϊόντος και

(ε). Δείξτε ότι η Προγραμματισμένη Αποταμίευση ισούται με την Προγραμματισμένη Επένδυση

**Ισορροπία
και
Οικονομική Πολιτική**

Βασικός στόχος της οικονομικής πολιτικής (economic policy) είναι η σταθεροποίηση της οικονομίας με την επίτευξη του επιπέδου πλήρους απασχόλησης χωρίς να υπάρχει πληθωρισμός, έτσι ώστε ταυτόχρονα να υπάρχει οικονομική μεγέθυνση (economic growth) όπως και η κοινωνική ανάπτυξη (social development).

Με τον όρο «οικονομική πολιτική» (economic policy) θεωρούνται τα βασικά εργαλεία και οι βασικές πολιτικές που σχετίζονται με τη δημοσιονομική πολιτική (public fiscal policy) καθώς επίσης και με τη νομισματική πολιτική (monetary policy).

Με την οικονομική πολιτική επιδιώκεται μέσα από τα βασικά εργαλεία και τις βασικές πολιτικές της δημοσιονομικής πολιτικής και της νομισματικής πολιτικής, να μπορέσει να εξισορροπήσει η συνολική ζήτηση και η συνολική προσφορά της οικονομίας.

Η οικονομική πολιτική (economic policy) βοηθάει στην οικονομική μεγέθυνση και στη κοινωνική ανάπτυξη και ιδιαίτερα στοχεύει στα ακόλουθα βασικά σημεία:

- Αξιοποίηση των Πόρων και του Ανθρώπινου Δυναμικού
- Ισοκατανομή και Αύξηση του Εισοδήματος
- Αύξηση της Παραγωγής και των Επενδύσεων
- Αύξηση Απασχόλησης και Μείωση Ανεργίας
- Σταθερότητα του Επιπέδου Τιμών Πληθωρισμού
- Υψηλούς Ρυθμούς Οικονομικής Ανάπτυξης και Οικονομική Σταθερότητα
- Ισοσκελισμός του Ισοζυγίου Πληρωμών και μείωση των ελλειμμάτων του Ισοζυγίου

Πληρωμών

Η κοινωνική πολιτική (social policy) βοηθάει στην κοινωνική μεγέθυνση και στοχεύει σε όλα τα παραπάνω σημεία της οικονομικής πολιτικής, και επιπρόσθετα στα ακόλουθα βασικά σημεία:

- Στη δυνατή Πλήρη Απασχόληση
- Στην Ισοκατανομή και Μείωση Ανισοτήτων
- Στην Κοινωνική Ευημερία

Δημοσιονομική Πολιτική καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τους φόρους (δηλαδή εάν θα αυξηθούν είτε εάν θα μειωθούν είτε εάν θα παραμείνουν αμετάβλητοι οι υπάρχοντες φόροι, είτε τέλος εάν θα θεσμοθετηθούν νέοι φόροι είτε εάν θα καταργηθούν οι ήδη υπάρχοντες φόροι). Η αποτελεσματικότητα της δημοσιονομικής πολιτικής είναι κατά πόσο τηρούνται τα αναγκαία απαραίτητα μέτρα που φέρνουν την ισορροπία και παρουσιάζεται διαγραμματικά από τη κλίση της καμπύλης IS.

Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να παίζει πρωτεύοντα ρόλο στην σταθεροποιητική προσπάθεια. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να στοχεύει στη συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού και στην παράλληλη αύξηση των φορολογικών εσόδων από την πάταξη της φοροδιαφυγής. Η μείωση των δαπανών συνήθως επιχειρείται με το συστηματικό έλεγχο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, με σκοπό τον περιορισμό των ελλειμμάτων τους, με συμπίεση των δαπανών λειτουργίας τους και με βαθμιαία αναπροσαρμογή των τιμολογίων τους. Στο πλαίσιο της δημοσιονομικής πολιτικής εντάσσεται και η εισοδηματική πολιτική καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τις αυξήσεις που θα δοθούν στους δημοσίους υπαλλήλους, και στους εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα.

Δημοσιονομικό Έλλειμμα καλείται η διαφορά (αρνητική) των εσόδων και των εξόδων του κράτους. Η θετική διαφορά (που αποτελεί σπάνιο φαινόμενο) καλείται Δημοσιονομικό Πλεόνασμα.

Τιμολογική Πολιτική καλούνται οι αποφάσεις της κυβέρνησης ως προς τις αυξήσεις (είτε τις μειώσεις) των τιμών των αγαθών που την παραγωγή τους είτε και την διάθεση τους ελέγχει το κράτος (για τον σκοπό αυτό υπάρχει στο Υπουργείο Εμπορίου η Επιτροπή των Τιμών και των Εισοδημάτων).

Νομισματική Πολιτική (Monetary Policy): Η νομισματική πολιτική σχεδιάζεται και υλοποιείται από την κεντρική τράπεζα. Η νομισματική πολιτική αφορά την προσφορά και τη ζήτηση χρήματος. Η νομισματική πολιτική θα πρέπει να δίδει προτεραιότητα στην εκλογίκευση της διάρθρωσης των επιτοκίων, με την καθιέρωση κατώτατου επιτοκίου χορηγήσεων για τα βραχυπρόθεσμα δάνεια, κατά μία μονάδα υψηλότερου από τα επιτόκια καταθέσεων ταμειωτηρίου στις εμπορικές τράπεζες.

Τα βασικά μέσα της νομισματικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα:

(α). Η πολιτική «ανοικτής αγοράς» που ρυθμίζει την αγορά και πώληση τίτλων, ομολόγων και έντοκων γραμματίων από την Κεντρική τράπεζα στις εμπορικές τράπεζες, με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν την προσφορά χρήματος.

(β). Η πολιτική «προεξοφλητικού επιτοκίου» που ρυθμίζει το επιτόκιο που δανείζει η Κεντρική τράπεζα στις εμπορικές τράπεζες και άρα τους καταναλωτές και επιχειρήσεις με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν την ζήτηση του χρήματος.

(γ). Η πολιτική «υποχρεωτικών ρευστών διαθεσίμων» που ρυθμίζει τις καταθέσεις που υποχρεώνει η Κεντρική τράπεζα τις εμπορικές τράπεζες να έχουν σ' αυτή με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν την προσφορά χρήματος.

(δ). Η πολιτική των «ποιοτικών πιστωτικών ελέγχων» που ρυθμίζει κατά πόσο ισχύει η νομοθεσία, τηρείται ο ανταγωνισμός κλπ. με αποτέλεσμα να ρυθμίζουν τη ζήτηση και τη προσφορά του χρήματος.

Εάν τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού είναι ίσα με τις δαπάνες, τότε ο προϋπολογισμός είναι **ισοσκελισμένος**. Εάν το άθροισμα των εσόδων είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των δαπανών τότε ο προϋπολογισμός είναι **πλεονασματικός**, ενώ εάν τα έσοδα είναι μικρότερα από τις δαπάνες τότε προϋπολογισμός είναι **ελλειμματικός**.

G = Κρατικές δαπάνες ή Έξοδα και επίσης T = Φόροι ή τα Δημόσια Έσοδα

Η Βασική αρχή του Ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού: είναι:

$$(Δημόσιες Δαπάνες) G = T (Δημόσια Έσοδα),$$

καθώς επίσης θα πρέπει να ισχύει ότι:

$$(Μεταβολή Δαπανών) \Delta G = \Delta T (Μεταβολή Εσόδων)$$

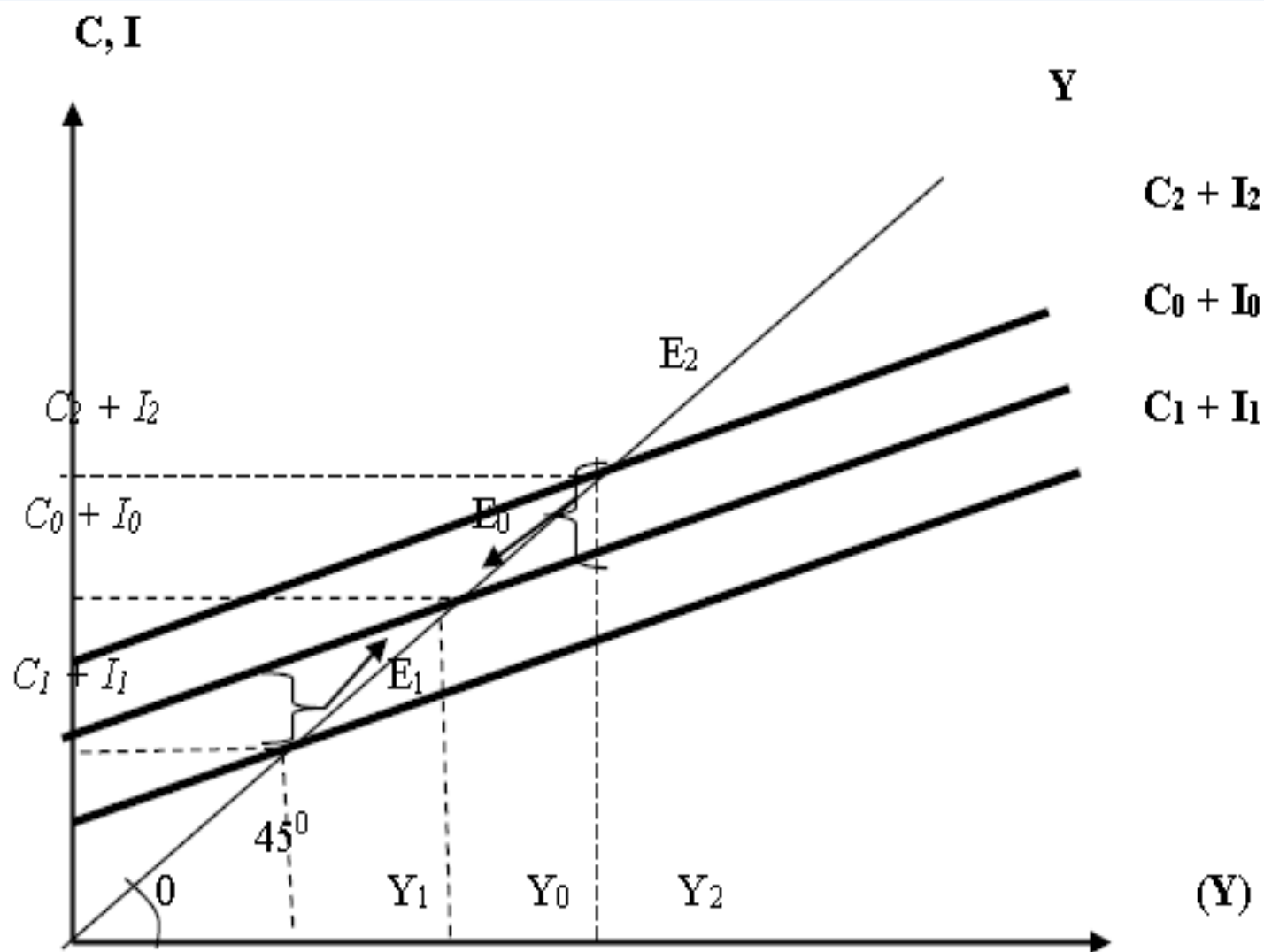
ή με άλλα λόγια ισχύει:

- (α). Εάν $\Delta G = \Delta T$, ο προϋπολογισμός είναι **εξισορροπημένος**, δηλαδή **ουδέτερος** οπότε η μεταβολή των δημόσιων δαπανών ισούται με τη μεταβολή των δημόσιων εσόδων
- (β). Εάν $\Delta G < \Delta T$, ο προϋπολογισμός είναι **πλεονασματικός**, δηλαδή **θετικός**, οπότε η μεταβολή των δημόσιων δαπανών είναι μικρότερη από τη μεταβολή των δημόσιων εσόδων
- (γ). Εάν $\Delta G > \Delta T$, ο προϋπολογισμός είναι **ελλειμματικός**, δηλαδή **αρνητικός**, οπότε η μεταβολή των δημόσιων δαπανών είναι μεγαλύτερη από τη μεταβολή των δημόσιων εσόδων

Οι Βασικές Διαφορετικές Σχολές:

Οι βασικές διαφορετικές σχολές είναι οι ακόλουθες:

- (α). Κλασική Σχολή
- (β). Νεοκλασική Σχολή (Φιλελεύθερη Σκέψη) (Adam Smith / 1723 - 1790)
- (γ). Κεϋνσιανή Σχολή (Κρατικός Παρεμβατισμός)
- (δ). Μαρξιστική Σχολή (Κρατικός Έλεγχος) (Karl Marx / 1818 - 1883)

Το σημείο λοιπόν ισορροπίας E_0 παρουσιάζει την αρχική και σταθερή ισορροπία, όπου οι συντεταγμένες που προσδιορίζουν το συνολικό εισόδημα, (Y_0), ισούται με τη συνολική δαπάνη, ($C_0 + I_0$), και στο σημείο ισορροπίας αυτό δεν υπάρχει ούτε πληθωρισμός, δηλαδή αύξηση τιμών, ούτε αντιπληθωρισμός, δηλαδή μείωση των τιμών.

$$Y = C + S, \text{ (Εισόδημα} = \text{Δαπάνη)}$$

$$Y = a + b Y_d + [-a + (1-b)Y_d]$$

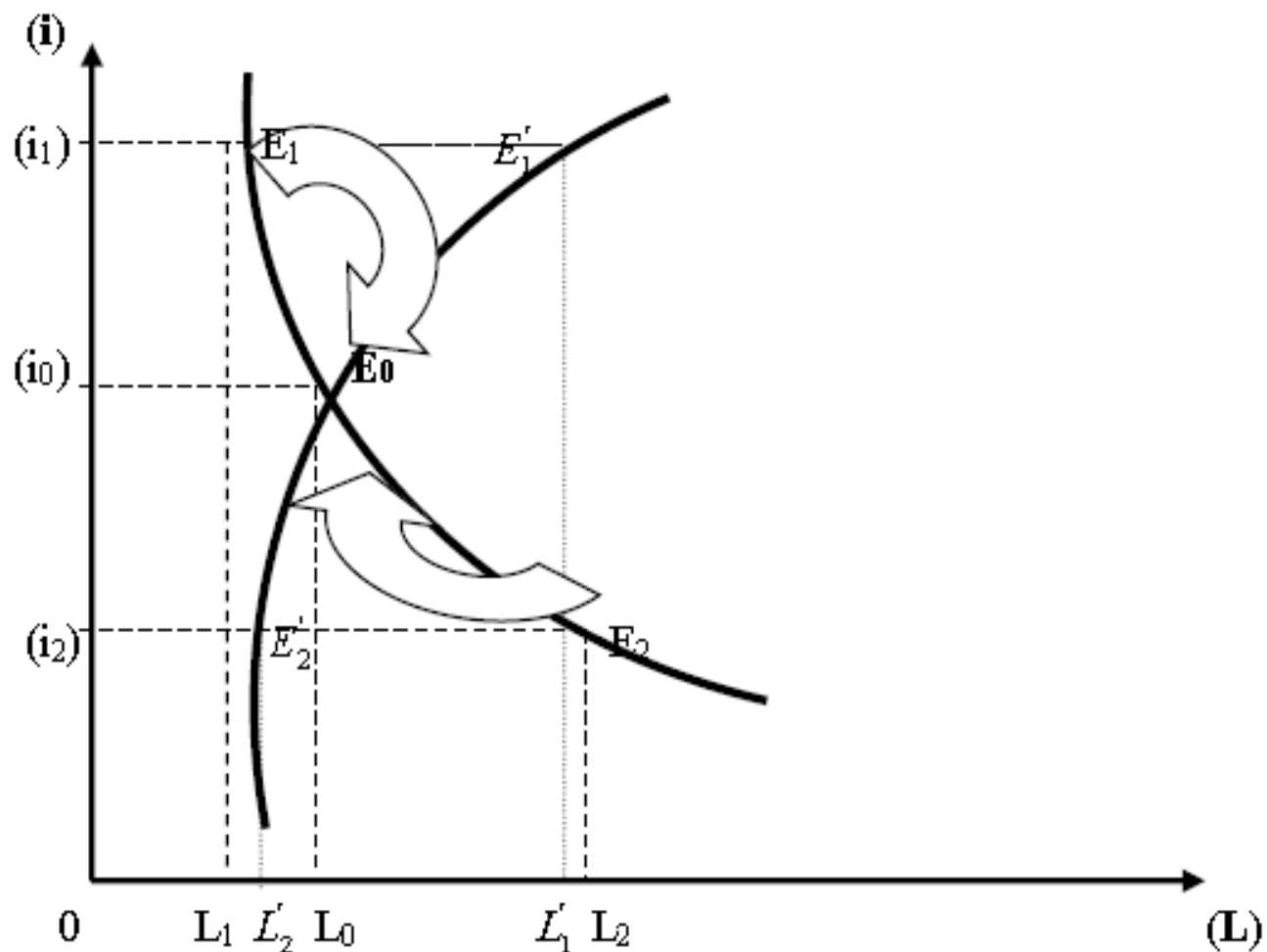
$$Y = a + b Y_d - a + (1-b)Y_d$$

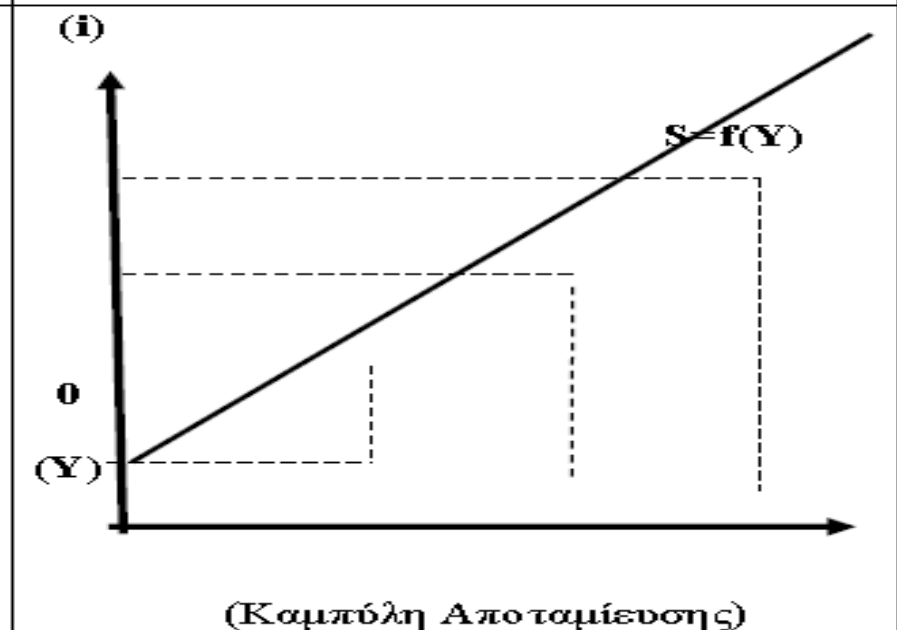
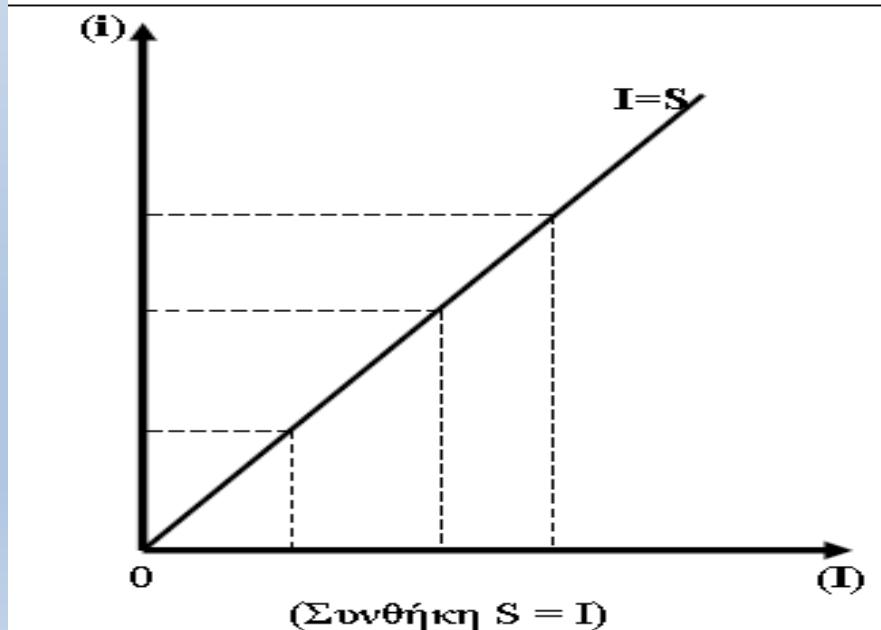
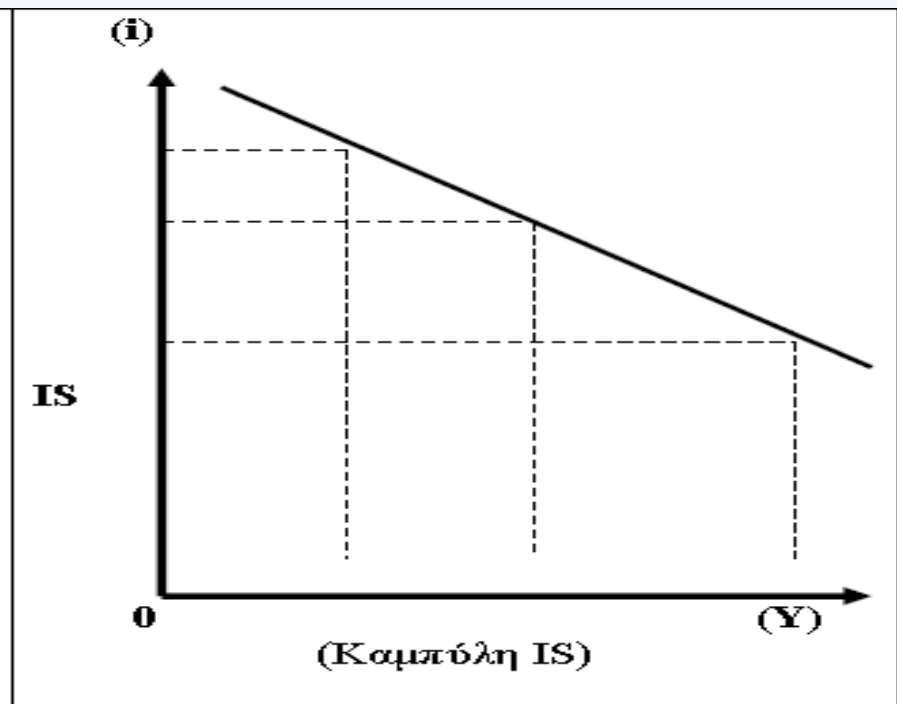
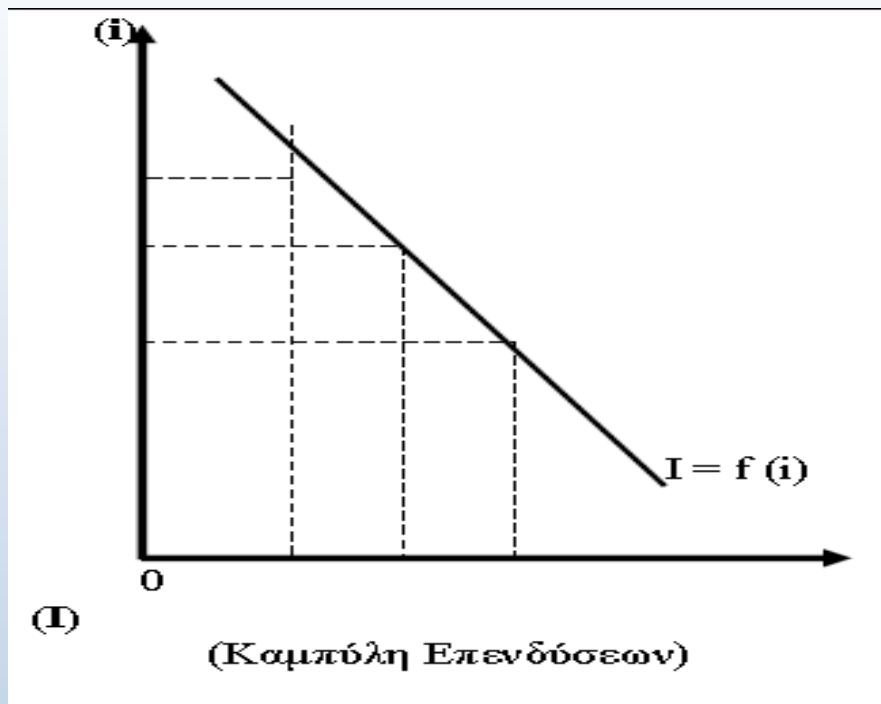
$$Y = \cancel{a} + \cancel{b} Y_d - \cancel{a} + Y_d - \cancel{b} Y_d$$

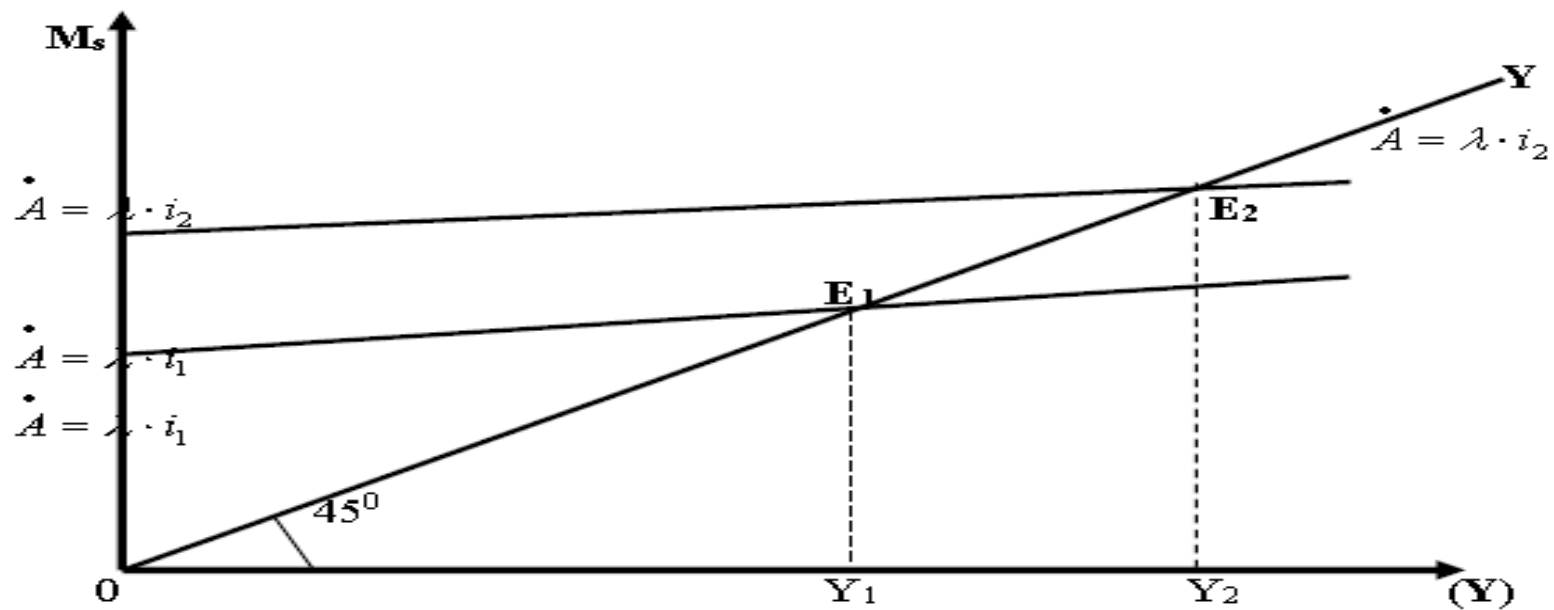
$$\underline{Y = Y_d}$$

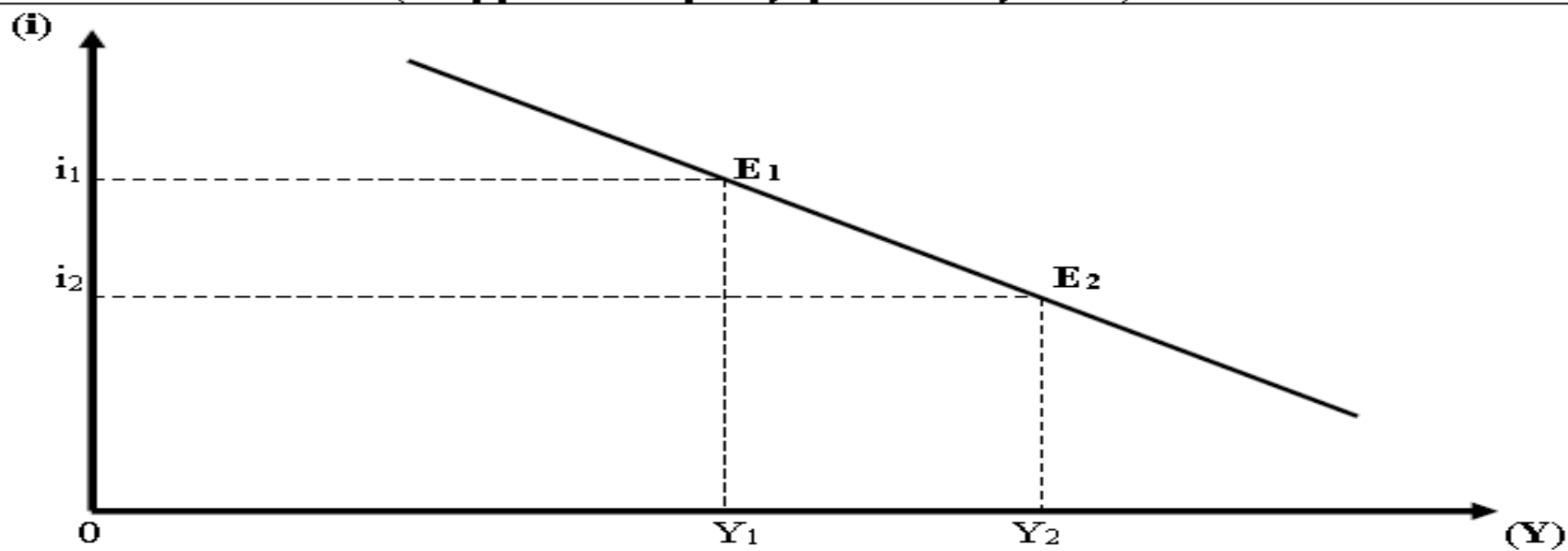
Ιδιαίτερα, στο σημείο E_0 έχουμε την «σταθερή ισορροπία», όπου για ένα συγκεκριμένο επίπεδο επιτοκίου, (i_0) , η προσφορά ισούται με τη ζήτηση του χρήματος, $(M_S = M_D)$, δηλαδή η ποσότητα των ρευστών διαθέσιμων που επιθυμούν να κρατούν οι διάφορες οικονομικές μονάδες είναι ίση με τη ποσότητα των ρευστών διαθέσιμων που πραγματικά κρατούν.

Ισορροπία στην Αγορά Αγαθών και Καμπύλη IS

(Ισορροπία στην Αγορά των Αγαθών)

(Κατασκευή της Καμπύλης IS)

Sites & Στοιχεία:

Βασικά Sites για Στοιχεία:

- (1). Παγκόσμια Τράπεζα:
<http://www.worldbank.org> (για World Development Report)
- (2). Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, Στατιστικά Στοιχεία:
www.oecd.org
- (3). Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eurostat:
<http://europa.eu.int> (για Eurostat)
- (4). Ηνωμένα Έθνη:
www.undp.org (για Human Development Report)
www.un.org
- (5). Διεθνές Νομισματικό Ταμείο:
www.imf.org
- (6). Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία:
www.statistics.gr
- (7). Στοιχεία για την Ελλάδα:
www.economics.gr

Παρουσίαση Στατιστικών Στοιχείων:

(1). Εύρεση Στατιστικών Στοιχείων

(2). Θεωρητικό Πλαίσιο: Εξήγηση και Παρουσίαση Όρων-Εννοιών και Χαρακτηριστικών & Θεωρίας

(3). Αποτύπωση και Παρουσίαση Στοιχείων-Πινάκων (που πρέπει να έχουν Τίτλο & Πηγή): Διαχρονική & Δια-συγκριτική Ανάλυση (στατιστική επεξεργασία στοιχείων)

(4). Συμπεράσματα-Προτάσεις και Προοπτικές:

(Τεχνικές-Εργαλεία:

PEST-SWOT-PESTEL-VRIO-Gap)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ
...και ελπίζω να μη σας κούρασα...